

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Daniely Zemanové a soudce Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **Ing. J. L.**, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o námitce podjatosti žalobce uplatněné proti soudkyním a soudci senátu 6 A Městského soudu v Praze,

t a k t o :

Soudkyně Městského soudu v Praze Karla Cháberová, Nadežda Treschlová, Dana Černá a soudce Jiří Lífka **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 6 A 161/2014.

O d ů v o d n ě n í :

[1] U Městského soudu v Praze se žalobce žalobou proti nečinnosti žalovaného podanou dne 19. 8. 2014 bránil proti nevydání rozhodnutí o odvolání ve věci jeho žádosti o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Usnesením ze dne 22. 8. 2014, čj. 6 A 161/2014-10, městský soud vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku (žalobci doručeno dne 26. 8. 2014), načež žalobce dne 28. 8. 2014 podal u městského soudu námitku podjatosti senátu 6 A Městského soudu v Praze.

[2] Jako důvod podjatosti spatřoval nesprávný postup soudců daného senátu ve věcech sp. zn. 6 A 57/2014 a sp. zn. 6 A 58/2014; dále pak, že městský soud zatím ještě nikdy meritorně nerozhodoval o žalobách žalobce proti nečinnosti žalovaného, neboť žalovaný (byť vždy opožděně) nějaké rozhodnutí vydal. Následně upozorňuje, že městský soud se rovněž dopouští vědomě a opakovaně nezákonného jednání ve věci zpřístupňování informací, přičemž poukazuje zejména na řízení před Krajským soudem v Praze ve věcech sp. zn. 46 A 55/2013 a sp. zn. 45 A 41/2014. Proto je dle něho důvodné pochybovat o důvěryhodnosti správního úseku městského soudu, a to co do kvality a nestrannosti jeho rozhodování ve věci práva veřejnosti na informace. Žalobce se konečně domnívá, že soudce správního úseku pojí nadstandardní osobní vztahy k jejich bývalému kolegovi. Ten v prvním stupni správního řízení vydal rozhodnutí, které žalobce napadl odvoláním, při jehož vyřizování byl údajně žalovaný nečinný.

[3] Městský soud v Praze předložil zdejšímu soudu spis k rozhodnutí o námitce podjatosti podle § 8 odst. 5 s. ř. s. spolu s vyjádřením soudkyň Karly Cháberové, Nadeždy Treschlové, Dany Černé a soudce Jiřího Lífky. Všichni shodně prohlásili, že se necítí být podjatí, neboť nemají žádný vztah k věci projednávané pod sp. zn. 6 A 161/2014, k účastníkům nebo k jejich zástupcům.

[4] Dne 7. 9. 2014 doručil žalobce Nejvyššímu správnímu soudu jeho podání, kterým žalobu projednávanou Městským soudem v Praze vzal zpět. Dne 8. 9. 2014 pak Městský soud v Praze

přeposlal zdejšímu soudu informaci o tom, že žalobce vzal žalobu dne 7. 9. 2014 zpět. Nejvyšší správní soud však předesílá, že je povinen námitku podjatosti směřující proti soudkyním a soudci senátu 6 A městského soudu projednat navzdory tomu, že žalobce vzal svou žalobu zpět. Ačkoliv žalobce svým procesním úkonem vymezil příští průběh řízení před městským soudem, městský soud bude muset při rozhodnutí o zastavení řízení rozhodovat také o nákladech řízení (§ 57 a násl. s. ř. s.). Z pohledu práva žalobce na nezávislého a nestranného soudce, který není vůči stranám sporu podjatý (§ 8 s. ř. s.), je nutné předejít situaci, aby o zastavení řízení a zejména pak o nákladech řízení rozhodovali podjatí soudci.

[5] Námitka podjatosti vznesená žalobcem ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 A 161/2014 není důvodná.

[6] Námitka podjatosti formálně směřuje proti soudkyním a soudci senátu 6 A. Z obsahu námítky však lze dovodit, že žalobce zpochybnil nepodjatost i ostatních soudců správního úseku tohoto soudu. Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda jsou dány důvody pro vyloučení soudců senátu 6 A, který má věc v souladu s rozvrhem práce projednat a rozhodnout. Teprve v případě, že by byli soudci senátu 6 A vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, Nejvyšší správní soud by posuzoval tvrzení žalobce ve vztahu k dalším soudcům, kteří podle rozvrhu práce zastupují členy senátu 6 A (viz takto usnesení ze dne 18. 5. 2006, čj. Nao 32/2005 – 34).

[7] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. platí, že soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, pokud se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou také soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávání věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[8] Za poměr k věci ve smyslu citovaného ustanovení se považuje přímý zájem soudce na projednávání věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl rovněž soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání nebo ze spisu. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům pak mohou vedle vztahů příbuzenských a obdobných vzniknout i tehdy, je-li vztah soudce k účastníkům, popř. jejich zástupcům nepřiměřeně přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

[9] Námitka podjatosti, kterou účastník řízení může uplatnit podle § 8 odst. 5 s. ř. s., musí být zdůvodněna a účastník řízení musí uvést konkrétní skutečnosti, z nichž tvrzenou podjatost dovozuje. Rozhodnutí o vyloučení soudce totiž představuje výjimku z ústavní zásady, podle které nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, přičemž příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudu nebo soudci a přikázána jinému soudu nebo soudci, je vyhrazen pouze pro ojedinělé případy.

[10] Žalobce namítl, že důvodem podjatosti senátu 6 A je jeho nesprávný postup ve věcech vedených pod sp. zn. 6 A 57/2014 a sp. zn. 6 A 58/2014. Dále konstatoval, že soudu se nepodařilo „*jakkoli korigovat*“ porušování informačního zákona ministerstvem a že ve věci v podstatě nikdy nerozhodoval. Uvedené argumenty však nemohou založit pochyby o podjatosti soudců senátu 6 A městského soudu. Z § 8 odst. 1 s. ř. s. totiž vyplývá, že důvodem vyloučení soudce nemohou být okolnosti spočívající v jeho postupu při rozhodování v jiných věcech.

pokračování

[11] Žalobce dále spatřoval podjatost soudců městského soudu, resp. členů senátu 6 A, ve skutečnosti, že městský soud vystupuje v jiném soudním řízení jako žalovaný. Lze proto pochybovat o jeho důvěryhodnosti a kvalitě a nestrannosti jeho rozhodování ve věcech týkajících se práva na informace. Ani této námitce Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

[12] Skutečnost, že městský soud vystupuje v řízeních vedených u Krajského soudu v Praze jako žalovaný, nevede sama o sobě k závěru o podjatosti soudců tohoto soudu ve věci všech žalob, které žalobce podal. Obdobnou situaci ve věci téhož žalobce se zdejší soud zabýval v usnesení ze dne 28. 5. 2014, čj. Nao 163/2014 – 29, kde uvedl, že „*důvodem pro vyloučení všech soudců správního úseku krajského soudu nemůže být bez dalšího skutečnost, že žalobce vede souběžně u (jiného) soudu jiný spor, v němž je žalován krajský soud, podjatost jehož soudců je namítána, a to ani tehdy, pokud se obě řízení týkají obdobné právní problematiky (§ 8 odst. 1 s. ř. s.). V těchto případech proto rovněž není bez dalšího třeba přistoupit ani k delegaci nutně podle § 9 odst. 1 s. ř. s.*“ Institut podjatosti a vyloučení soudce je totiž třeba zkoumat pouze ve vztahu ke konkrétní věci, k účastníkům či k jejich zástupcům v této věci. Pro vyloučení soudce nemůže být samo o sobě dostačující, že u (jiného) soudu probíhá řízení o jiné žalobě, v němž jako žalovaný vystupuje soud, u něhož daný soudce působí. Ostatně opačný závěr by *ad absurdum* vedl k situaci, kdy by žalobce mohl vyloučit všechny soudce určitého soudu z projednávání a rozhodování všech jeho věcí pouze tím, že podá na tento soud správní žalobu.

[13] Ke stejnému názoru Nejvyšší správní soud dospěl také v jiných řízeních o námitkách podjatosti téhož žalobce, viz usnesení ze dne 3. 4. 2014, čj. Nao 118/2014 - 26, ze dne 29. 4. 2014, Nao 164/2014 – 16, nebo ze dne 4. 8. 2014, čj. Nao 296/2014 - 24. Názor zdejšího soudu na tuto otázku proto žalobci musí být nepochybně znám.

[14] Žalobce konečně upozornil na možnou podjatost soudců senátu 6 A pro osobní vztahy k osobě bývalého předsedy senátu Městského soudu v Praze Mgr. Aleše Sabola. Ten - jakožto současný předseda Obvodního soudu pro Prahu 2 - v prvním stupni odmítl poskytnout informaci, jejíž poskytnutí je předmětem žalobního řízení. Nejvyšší správní soud vycházel při posouzení této námitky ze závěru usnesení ze dne 27. 8. 2013, čj. Nao 41/2013 - 56, ve kterém zdejší soud vyslovil, že „*[k]aždý soudce v průběhu své soudcovské kariéry navazuje na svých pracovištích, odborných konferencích a seminářích a při jiných příležitostech společenského života uvnitř soudcovského stavu standardní kolegiální a profesní vztahy a jen některé z nich se vyvinou ve vztahy osobní. Krom toho, hloubka těchto vztahů se v čase mění, některé se prohlubují, jiné - zejména po opuštění společného pracoviště - blednou. Každý soudce profesionál při rozhodování musí být schopen tyto standardní profesní a kolegiální vztahy odstínit, resp. jde o - zejména u soudců vyšších soudů, jež pravidelně přezkoumávají rozhodnutí svých kolegů na nižších stupních soudní soustavy - natolik běžný fenomén, že si soudci profesionálové jejich existenci při rozhodování ani nemusí uvědomovat. Není ostatně bez zajímavosti, že procesní předpisy nezakládají důvod podjatosti ve skutečnosti, že soudce vyššího soudu rozhoduje o věci vzešlé od kolegů z nižšího soudu, kde předtím působil, ale jen pokud se soudce přímo podílel na projednávání nebo rozhodování téže věci v předchozím soudním řízení*“.

[15] Soudci senátu 6 A městského soudu ve vyjádření uvedli, že si nejsou vědomi žádných okolností, které by mohly vyvolat pochybnosti o jejich nepodjatosti. Z uvedeného lze dovodit, že vazby členů senátu 6 A k předsedovi Obvodního soudu pro Prahu 2 nejsou takovými vztahy, které by ovlivňovaly jejich nestrannost. Námitka podjatosti tedy není důvodná ani v tomto bodě.

[16] Žalobce neuvedl žádné další konkrétní skutečnosti, které by odůvodňovaly odlišné posouzení věci. Z obsahu spisu ani z vyjádření soudkyň a soudce senátu 6 A městského soudu nevyplývá žádná skutečnost, která by mohla vést k pochybnosti o jejich nepodjatosti.

[17] Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že dotčení soudci nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 6 A 161/2014.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 30. října 2014

Zdeněk Kühn
předseda senátu